

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

24 maart 1998

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR RUIMTELIJKE ORDENING, OPENBARE WERKEN EN VERVOER

Interpellatie van de heer Paul Van Grembergen tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de gevolgen van de infrastructuurwerken in de kanaalzone Gent-Zelzate voor honderden eigenaars en bewoners

Interpellatie van de heer Mark Van der Poorten tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de regularisatiemogelijkheid voor niet-vergunde weekendverblijven van 9 september 1974
Met redenen omklede motie

Interpellatie van de heer Carl Decaluwé tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de consultatie van de pachters bij de aanbidding of uitbreiding van nieuwe buslijnen in het kader van de mobiliteitsconvenants, in relatie tot de organisatie van het openbaar busvervoer in Vlaanderen

Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer

Dinsdag 24 maart 1998

VOORZITTER : De heer Jaak Gabriëls

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.37 uur.*

Interpellatie van de heer Paul Van Grembergen tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de gevolgen van de infrastructuurwerken in de kanaalzone Gent-Zelzate voor honderden eigenaars en bewoners

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Grembergen tot de heer Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de gevolgen van de infrastructuurwerken in de kanaalzone Gent-Zelzate voor honderden eigenaars en bewoners.

De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil in deze interpellatie geen bitterheid en rancune verwoorden. Ik wil ook geen insinuaties maken over het beleid.

De eerste doelstelling van deze interpellatie is om meer duidelijkheid te krijgen over de verantwoordelijkheden van de verschillende beleidsniveaus. Ten tweede moet er ook meer duidelijkheid komen voor de bevolking. Ten derde pleit ik ervoor om gezamenlijk en planmatig vorm te geven aan het reusachtige ontwikkelingsplan tussen Gent en Terneuzen. We moeten daar samen de verantwoordelijkheid voor dragen, zowel de regering als de parlementsleden.

Mijnheer de minister, in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen wordt het gebied Gent-Zelzate-Terneuzen als een poort van Vlaanderen omschreven. Het heeft lang geduurd vooraleer men op het terrein echt vorm wilde geven aan een aantal belangrijke infrastructuurwerken. Er is nu wel een

versnellingsituatie ontstaan, zowel aan Vlaamse kant als aan Nederlandse kant van de grens.

De verbinding in Terneuzen tussen beide oevers van de Schelde, die volgens de plannen in 2002 wordt voltooid, zal in elk geval een grote invloed hebben op de economische ontwikkeling van de lage landen bij de zee. Ik bedoel daarmee de streek van Rotterdam tot Antwerpen, Gent en Zeebrugge. Ik zie de streek dus ruimer dan Gent en Zelzate alleen : het hele gebied tussen Vlissingen, Terneuzen en Gent behoort ertoe. Die verbinding zal ook de industrie, de levenskwaliteit en het landschap beïnvloeden.

Ook op Vlaams niveau neemt men initiatieven. Een voorbeeld zijn de Kluizendokken. Men heeft daar meer dan 25 jaar over gesproken, en eindelijk wordt er werk van gemaakt. Andere plannen hebben betrekking op de ring rond Gent – de R4 – aan beide kanten van het kanaal, de verbinding tussen beide kanaaloevers, de Rodenhuizetunnel en de aanpassing van de bestaande tunnel. Heel die zone maakt dus het voorwerp uit van een project. In de streek deelt bijna iedereen dezelfde visie, zowel de provincie als de stad Gent, de gemeenten Evergem en Zelzate.

De plannen, bijvoorbeeld het ROM-project, houden een nieuwe aanpak in. Zowel de kwaliteit als het milieu en talrijke andere aspecten worden in aanmerking genomen. Die aanpak spreekt ons aan. De verschillende verantwoordelijke niveaus in de streek zijn daarover heel enthousiast, en geven blijk van een grote eensgezindheid. Het is duidelijk dat ik in deze interpellatie de samenwerking benadruk, en niet de contramines en de tegenspraak.

Met betrekking tot de kwalitatieve invulling wil ik het eerst hebben over de R4 op de linkeroever, die werd omschreven als een primaire weg nummer 1 of een doorgangsweg. In tweede instantie is het ook een verzamelweg. De voorbije twintig jaar

Van Grembergen

heeft de R4 vooral de functie van verzamelweg uitgeoefend. In het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen staat dat men rekening moet houden met bestaande situaties en invullingen.

We willen de beslissing over de primaire weg nummer 1 met doorgangsfunctie niet aanvechten. We aanvaarden die beslissing, maar het feit dat het een verzamelweg is moet op het terrein worden aangepakt en ingevuld. Dat betekent dat het verzamelpunt Zelzate goed moet worden ingevuld. Ook het verzamelpunt Rieme-Ertvelde en het verzamelpunt aan de haventerreinen langs het Kluizendok zijn nodig. Men kan immers niet al het verkeer dat zich daar ontwikkelt langs de kanaalweg draineren. Er moet dus een verzamelpunt komen op de R4. Men spreekt ook over een groot cirkelvormig punt aan het Waalken. Mijnheer de minister, als u al deze namen niet kent, zullen uw diensten u wel helpen. Ten slotte is er ook een verzamelpunt nodig ter hoogte van Evergem, in aansluiting met Wondelgem.

De situatie is daar heel moeilijk, omdat de gewestwegen van Eeklo naar Gent, van Philippine naar Gent en van Assenede naar Gent heel oude wegen zijn. De dorpsinfrastructuur ligt er al honderden jaren vast. Men moet daar rekening mee houden als men nieuwe verkeersinfrastructuur aanlegt. De jongste jaren heeft men de dorpskernen in dat gebied grondig vernieuwd. Er werden honderden miljoenen geïnvesteerd, onder meer voor de Aquafinwerken.

Men had daarbij altijd de bedoeling om de dorpskernen zoveel mogelijk verkeersvrij te maken. Men dacht ook altijd aan de R4 zoals die er nu bijligt en zoals die momenteel wordt gebruikt. Het is een belangrijke opvangweg voor het verzamelverkeer en het plaatselijke verkeer. Men kan dat gegeven niet zomaar uitschakelen, en enkel kiezen voor een doorgangsweg. Dat lijkt ons onmogelijk en onaanvaardbaar.

Uit gesprekken met de diensten op provinciaal niveau blijkt dat ze veel begrip hebben voor de oplossingen die men in de streek van Gent, Zelzate en Evergem voorstelt. Er is dus geen sprake van een vijandbeeld. Voor een goede invulling moeten we wel maximaal op onze strepen staan.

In dat gebied gebruiken ongeveer 150.000 inwoners de huidige R4. Dat zijn ongeveer 20.000 gezinnen, waarvan 10.000 in de gemeente Evergem en 4.000 tot 5.000 in de verstedelijkte gemeente Zelza-

te. Ik heb het nog niet eens over het tussengebied Assenede-Zomergem-Waarschoot. Zowel het woon- als het werkverkeer wordt naar die kanaalzone gedraineerd. Grote bedrijven zoals Sidmar, Volvo, Ebes en Kronos vangen de werkgelegenheid voor het hele gebied op. Ook zij vinden hun weg langs die kanaalzone.

Ik hoop dat men bij de uitvoering van de plannen maximaal rekening houdt met de kwaliteitsopvullingen. We worden hierover trouwens regelmatig geïnformeerd en om advies gevraagd. Bovendien hebben we met genoegen vernomen dat men hoogstwaarschijnlijk ook voor de R4 een MER-rapport zal invullen, hoewel daar oorspronkelijk niet in was voorzien. Dit zal, rekening houdend met de hoogdringendheid van de werkzaamheden, zeer snel moeten gebeuren. We zouden graag vernemen of daar zekerheid over bestaat.

Het tweede essentieel probleem is dat van de bewoners en van de eigenaars in heel dat gebied. Tussen Gent en Zelzate wordt een belangrijke industriezone ingevuld. De linkeroever, gelegen tussen de R4 en het kanaal, is één paars gebied. Door de gewestplanwijziging is dat gebied beter gekwalificeerd in Z-zones, regionale zones, enzovoort, maar het gaat in elk geval over een industriezone. De plaatselijke besturen, zowel de provinciale als de gemeentelijke, verdedigen die keuze. In het gebied tussen de R4 en het kanaal wonen op dit ogenblik, alleen al op Evergems grondgebied, 5000 mensen. Deze mensen zullen gedeeltelijk bescherming vinden in het ruimtelijk plan van koppelgebieden en kwalitatieve invulling voor de nog resterende dorpskernen. Dit is onder meer de taak van het ROM-project. Ik ben ervan overtuigd dat de wil voor deze invulling aanwezig is.

De mensen die daadwerkelijk in de bedreigde zones wonen, waar het kanaaldok en de spoorweginfrastructuur zullen worden aangelegd, verkeren echter in grote onzekerheid. Over dat gebied zijn nog geen beslissingen genomen. In de wijk het Zandeken staan 104 woningen, waar 272 mensen wonen. De reservatiestrook voor de Rodenhuisetunnel telt 23 woningen. In de zone tussen Callemansputte, de slibberg en de firma Rhône-Poulenc staan 49 woningen. In totaal zouden in elk geval 169 woningen op korte of middellange termijn moeten worden onteigend.

Mijnheer de minister, ik weet ook wat wel en wat niet mogelijk is. Ik pleit dan ook niet voor een onmiddellijk budget. Ik wil u echter wel vragen op welke wijze de schatting van deze honderden eigendommen zal worden georganiseerd. Niemand

Van Grembergen

zou het op prijs stellen als dit jaar slechts een paar eigendommen zouden worden geschat. Een aantal mensen blijven dan in de onzekerheid leven. Ze weten bijvoorbeeld niet of het nog de moeite loont iets aan hun eigendom te veranderen, met als gevolg dat het onderhoud wordt verwaarloosd. Deze eigendommen krijgen dan na bijvoorbeeld twee jaar ook een minderwaardige schatting.

Zou het mogelijk zijn om het moment van schatting vast te stellen? Daarbij kan een referentiekader of een soort indexformule worden ingebouwd. Het schattingsverslag moet nu worden opgemaakt en een aantal parameters bevatten die het mogelijk maken om dit moment als basis te nemen, ook als er pas binnen twee jaar wordt onteigend.

Momenteel wil men reeds onteigenen, vooral in de zone langs de Avrijevaart waar de spoorweg moet worden aangelegd. De spoorweg moet op die plaats worden onderbroken omdat daar een dok komt. De administratie van het Zeewezen stelt momenteel een dossier op voor deze onteigeningen. Bepaalde delen van eigendommen kunnen worden onteigend waardoor de globale eigendom wordt ontwaard. Als het om een landbouwuitbating gaat, zal die niet langer functioneel en leefbaar zijn. We vragen dan ook of het mogelijk is om de onteigeningen in één keer te realiseren. Als er dan toch wordt onteigend, moeten het globale onteigeningen zijn en moet rekening worden gehouden met de beroepssituatie van de onteigenden.

Ten derde rijzen bij deze onteigeningen een aantal sociale problemen. Zal er een vorm van sociale begeleiding worden georganiseerd bij de onteigening van dit gebied?

In het ROM-project is er sprake van een structuurfonds. Dit fonds zou gelden bevatten van het gewest en eventueel van de stad en van de betrokken gemeenten. Het zou aankopen kunnen doen of leningen kunnen aangaan.

Tot slot vraag ik me af wie in dit hele gebied de onteigenende overheid is. In het ene gebied spreekt men over de havengemeenschap, in het andere is er sprake van het Vlaams Gewest. Is het mogelijk hier duidelijkheid over te krijgen?

De voorzitter : De heer De Vilder heeft het woord.

De heer Freddy De Vilder : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb aandachtig geluisterd naar de gekende wijze waarop de heer

van Grembergen deze complexe situatie naar voren heeft gebracht. Ik sluit me grotendeels aan bij zijn interpellatie.

Wat de gevolgen van de infrastructuurwerken betreft, doen de grootste problemen zich voor in de gemeente Evergem die daarvan alle nadelige gevolgen zal ondervinden. Ik sluit me aan bij de vragen die de heer Van Grembergen daaromtrent heeft gesteld.

Mijnheer de minister, ik vraag uw bijzondere aandacht, niet voor de problematiek van de directe infrastructuurwerken, maar voor zaken die op termijn kunnen gebeuren en waarvan de bewoners nu al hinder ondervinden. Uw voorstel in verband met Doel is voor deze vraag een niet onaardige aanzet geweest.

Ik verwijs naar de zone rond Callemansputte tussen Zelzate en Evergem, en voornamelijk naar de wijk Callemansputte zelf, op het grondgebied van Zelzate. In het voorstel tot wijziging van het gewestplan verandert men deze zone van bufferzone in industriezone. De mensen stellen daar terecht vragen over. Ze hebben destijds bij de komst van Sidmar gezien hoe andere wijken verloederden doordat er niet tijdig werd ingegrepen. Er is nog veel bewoning en land- en tuinbouw. De mensen zijn ongerust en vragen zich af of ze er kunnen blijven wonen. Wat is hun toekomst? Het volledig afwerken van de R4 zal die wijk trouwens volledig afsluiten van de hoofdgemeente Zelzate.

Ik zei al dat ik naar aanleiding van uw voorstel over Doel een uitgebreide delegatie van de bewoners van de wijk Callemansputte op bezoek heb gekregen. Ze zijn bereid daar weg te gaan, hoewel dat sommigen misschien verwondert. Mits de nodige sociale en financiële begeleiding zijn ze bereid nu reeds die streek te verlaten, omdat ze weten dat het er op termijn toch onleefbaar zal worden. In dezelfde streek hebben ze bij de komst van Sidmar al gezien wat er gebeurt met de kwaliteit van het wonen en met de waarde van de eigendommen, als er niet tijdig wordt ingegrepen.

Kunt u bij de planning van de herinrichting van dat stuk Gentse Kanaalzone niet overwegen om de mensen nu al de zekerheid te geven dat ze naar een andere streek kunnen uitwijken om daar een nieuw leven op te bouwen, in plaats van te wachten tot de eerste industrie zijn oog laat vallen op de gronden waarvan de bestemming is gewijzigd? Ik heb daar een prachtig voorbeeld van gezien in Nederland, waar men een volledige bevolking verhuisde naar een ander gebied.

De Vilder

Ik pleit, net als de heer Van Grembergen, ook voor het creëren van een structuurfonds om die zaken in goede banen te leiden. Dat is ook een conclusie van het ROM-project.

De voorzitter : Minister Baldewijns heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns : Mijnheer de voorzitter, ik zal niet proberen om inzake terreinkennis en naamkennis van de omgeving te wedijveren met de heren Van Grembergen en De Vilder. Zij kennen er blijkbaar iedere uithoek van.

De heer Van Grembergen heeft een correcte analyse gemaakt van een steeds prangender probleem. Het spreekt vanzelf dat we bij de ontwikkeling van de R4 in de context van het RSV, ten volle rekening zullen moeten houden met de behoeften van de bevolking. Het is ook belangrijk dat we voldoende oog hebben voor de ontsluiting van enkele dorpskernen.

Ik zal niet ingaan op alle elementen afzonderlijk. We zullen globaal dezelfde houding aannemen als u, met dien verstande dat er bij de concrete uitwerking toch nog discussie kan zijn, om technische of andere redenen.

Ik ben uiterst bezorgd om de impact van dergelijke projecten op de bevolking in de omgeving. We hebben hier te maken met een bevolking van 150.000 mensen. Dat is niet niets. Ze zijn allemaal in mindere of meerdere mate, onmiddellijk of op langere termijn, betrokken in deze zaak.

In eerste instantie apprecieer ik wat de betrokken actoren al hebben gepresteerd in verband met het ROM-project, dat een mogelijke oplossing biedt voor vele facetten van het probleem en zeker meer moet worden gevolgd. Mijnheer Van Grembergen, u hebt in uw inleiding een belangrijk pijnpunt aangeraakt. U zei dat er een zekere vaagheid was over de onmiddellijke omgeving van de infrastructuurwerken. Ik zal proberen aan de hand van uw concrete vragen een antwoord te geven.

Het organiseren van de schatting van deze honderden eigendommen is de taak van het Comité van Aankoop. Ik zal daar straks nog dieper op ingaan wanneer ik antwoord op de vragen van de heer De Vilder. Men moet over deze problematiek een globale visie proberen te ontwikkelen. Dat is ook de kern van uw betoog.

Er moet ook een handelwijze worden afgesproken, zodat iedereen concreet weet hoe de procedure zal worden aangepakt. Daarom wordt eerstdaags een vergadering gehouden met alle betrokken besturen waarin ook deze problemen zullen worden besproken en waarin deze handelwijze zal worden gedefinieerd.

Volledigheidshalve wil ik er ook op wijzen dat het Comité van Aankoop een federale dienst is. De bijkomende zorg die u uitdrukt kwam ook in het betoog van de heer De Vilder onderhuids tot uiting. Men vraagt zich af of het Comité van Aankoop van Oost-Vlaanderen een opdracht van die omvang aankan. Ik wil geen vergelijking maken met andere regio's. We kunnen allerlei werkschema's voorstellen, maar alles heeft ook zijn eigenheid.

Ook onze diensten moeten een zekere administratieve ondersteuning geven bij deze operatie. Ook dat moet in deze vergadering aan bod komen. Ik zal de bezorgdheden die u hieromtrent hebt uitgedrukt, aan onze administratie doorgeven, die bij deze bespreking ook mee aan tafel zal zitten.

De uitvoeringsplannen voor het aanleggen van ontsluitingswegen en voor het eventueel omleggen van spoorlijn 55 zijn in voorbereiding. Men kan onmogelijk met de opmaak van onteigeningsplannen beginnen, vooraleer men de precieze intekening van de tracés kent. We zitten weliswaar op een cruciaal punt, waarbij we moeten weten waar we naartoe willen, maar alles tot in de details concretiseren is vooralsnog niet mogelijk. Daar is het nog te vroeg voor.

U vroeg ook welke opdracht het Comité van Aankoop heeft bij de interpretatie van de waarde van eigendommen en of hierbij sociaal-maatschappelijke parameters in rekening worden gebracht. De appreciatie en het interpreteren van de waarde van eigendommen behoort uiteraard tot de bevoegdheid en verantwoordelijkheid van het Comité van Aankoop. Ik weet dat dit een gemakkelijk antwoord lijkt, maar ik heb de context al geschetst.

Om de belangen van de inwoners maximaal te dienen, hebben we ook dit punt op de agenda laten plaatsen van de vergadering waarover ik het zonet had. Daar moeten de juiste inzichten ontstaan.

Verder werd gevraagd of er op de begroting van 1998 reeds in gelden werd voorzien. De heer Van Grembergen heeft er zelf op gewezen dat we hier te maken hebben met een proces dat niet ten einde

Baldewijns

zal zijn in 1998. Het is belangrijk dat we weten waar we naartoe willen.

In verband met het onteigenen zelf zal het uitkeren van vergoedingen en dergelijke allicht over een langere termijn worden gespreid. Toch hebben we op de begroting van 1998 reeds in een krediet voorzien voor het misschien relatief schamele bedrag van 50 miljoen frank.

De optie om het onteigenen globaal te realiseren, moet in het kader van de beleidsopties aangaande de tweede fase van het Kluizendok worden onderzocht. We moeten dit in een geheel kunnen bekijken. Ik weet dat er zeer mooie succesverhalen bestaan in het buitenland waarover we het naar aanleiding van een ander thema in deze commissie al hebben gehad. Maar er zijn ook tegenvallers in het buitenland geweest, zelfs meer dan er succesverhalen waren. We moeten ook rekening houden met wat de mensen zelf wensen. Een hele groep mensen zomaar verplaatsen is een oefening waarover ik me niet zomaar kan uitspreken zonder echt de wil en de wens van de bevolking ter plaatse te kennen. We moeten de oefening doen om tot een visie te komen in gezamenlijk overleg en in goede samenspraak.

Momenteel werden door onze administratie geen maatregelen genomen inzake sociale begeleiding omdat de zaak nog niet voldoende is uitgeklaard. Daarvoor is het nog te vroeg. Men moet de verschillende beleidsverantwoordelijken van de omgeving betrekken in de vergaderingen die rechtstreeks of onrechtstreeks met de inwoners uit de omgeving van het Kluizendokkencomplex moeten worden georganiseerd. Dit is tot op heden meestal gebeurd. Ik meen te weten dat de gemeente Evergem de communicatie met de bevolking op een goed gestructureerde manier heeft gevoerd. Mochten er suggesties zijn inzake informatie en communicatie – want het gaat dikwijls over technische dossiers -, dan is onze administratie bereid om hier een helpende hand te verlenen zodat we de samenspraak goed kunnen organiseren.

Mijnheer de voorzitter, ik heb getracht om tegemoet te komen aan de bekommernis die werd uitgesproken. Ik zou het kunnen samenballen in één gezegde van de heer Van Grembergen : het komt erop aan om een goede samenspraak te organiseren in dit voor deze regio belangrijk dossier. Ik zal hiervoor uiteraard een beroep doen op mijn administratie, zodat die mensen op de bekommernissen kunnen inspelen in het overleg dat zal plaatsgrij-

pen. Ik ben er overigens gerust in dat de beide interpellanten me te gepasten tijde ter verantwoording zullen roepen.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil nog de aandacht vragen voor de vorming van een structuurfonds. Samen met de stad Gent, de gemeente Evergem en de havengemeenschap zijn we aan het nadenken hoe dit zou kunnen gebeuren en wat de mogelijkheden zijn.

Mijnheer de minister, als men al tot een dergelijke structuur zou komen en er zou een financiële inbreng zijn van de verschillende verantwoordelijkheidsniveaus, eventueel ook van de provincie, vind ik dat ook het Vlaams Gewest een financiële inbreng zou moeten doen. Dit structuurfonds zou immers een instrument kunnen zijn bij het afsluiten van overeenkomsten in een minnelijke schikking. Er moet niet altijd een onteigeningsprocedure worden ingezet, men kan ook volgens een vorm van burgerlijke overeenkomst tot een minnelijke schikking komen die ook het algemeen belang dient en er niet tegenstrijdig mee is. Zo een regeling laat toe vrij snel te handelen en tegemoet te komen aan een zorg van de plaatselijke bevolking. Die kan dan, eenmaal de keuze gemaakt, zich vrij snel ergens anders vestigen.

Wat de andere vestigingsmogelijkheden betreft, wil ik er de minister wel attent op maken dat de gemeente Evergem en de stad Gent erover nadenken hoe bepaalde wijken een nieuwe invulling kunnen krijgen, eventueel in samenspraak met maatschappijen voor sociale woningbouw.

De voorzitter : Minister Baldewijns heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns : Mijnheer de voorzitter, ik begrijp dat zo een fonds voor heel wat soepelheid kan zorgen in de werkwijzen. Als gewestelijke overheid moeten we ons wel zeer behoedzaam opstellen ten opzichte van dergelijke vragen.

Ik wil echter opmerken dat het ROM-project heel wat positieve elementen bevat. Dat denkkader wordt er onder meer in aangereikt, maar het Vlaams Gewest is er vooralsnog niet aan gebonden. Het is moeilijk om vandaag te stellen dat we in deze richting gaan. Ik heb ook een lichte vrees voor het creëren van bepaalde precedentes, maar de nabije toekomst zal allicht – rechtstreeks in dit

Baldewijns

dossier of in een ander – meer duidelijkheid brengen wat de mogelijkheden zijn.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Mark Van der Poorten tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de regularisatiemogelijkheid voor niet-vergunde weekendverblijven van 9 september 1974

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van der Poorten tot de heer Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de regularisatiemogelijkheid voor niet-vergunde weekendverblijven van 9 september 1974.

De heer Van der Poorten heeft het woord.

De heer Mark Van der Poorten : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wens een probleem aan te kaarten dat recent heel wat deining heeft doen ontstaan. De commotie ontstond naar aanleiding van een afbraak van een weekendhuisje in Vorselaar en de manier waarop dit in de media aan bod is gekomen. Het was schokkend. Toch is het treffend dat op zo een moment de brave burger, die wil dat alles in dit land correct zou verlopen, zich dan afvraagt waarom dit gebeurt. Men begrijpt niet dat men toelaat dat deze mensen er zo lang wonen en dat men hen nu hun huizen laat afbreken. Ik ervaar hierin een contradictie.

De spectaculaire en mediatieke afbraak van zo een weekendhuisje heeft toch heel wat teweeg gebracht. Ik wilde deze problematiek aankaarten omdat ik op het terrein zelf werd geconfronteerd met mensen die zich zorgen maakten. Ze hadden destijds een regularisatie-aanvraag ingediend voor een weekendverblijf in de strikte zin van het woord, dat dus niet permanent werd bewoond. Ik heb het ook niet over campingbewoners, waarvan de problematiek gelijkaardig is maar niet altijd vergelijkbaar.

In september 1974 heeft de toenmalige bevoegde staatssecretaris in een mogelijkheid tot regularisatie voorzien. Dit stond in een bericht van 9 september 1974, bestemd voor de eigenaars van de zonder

vergunning opgerichte weekendverblijven, dat werd gepubliceerd in het Staatsblad van 13 september. Daarin bepaalde de toenmalige staatssecretaris het volgende : 'Iedere eigenaar van een zonder vergunning opgericht weekendverblijf moet zich voor 1 november 1974 kenbaar maken.' Deze eigenaar moest daartoe ook een aantal inlichtingen verstrekken. Ik citeer verder : 'Bij middel van deze documenten zal een inventaris worden opgemaakt op grond waarvan zal worden nagegaan welke weekendverblijven kunnen worden geregulariseerd. Die waarvoor geen aanvraag zal zijn ingediend voor 1 november 1974 zullen in geen geval in aanmerking kunnen komen voor regularisatie.'

De mensen die me daarover raadpleegden konden me evenwel geen regularisatie of vergunning op zich voorleggen. Dat verbaasde me. Ze hadden nog wel een kopie van hun aanvraag als bewijs, maar konden zich niet herinneren dat daaraan ooit enig gevolg was gegeven. De verwarring en het ongelof bij deze mensen is wellicht te wijten aan het feit dat ze sindsdien wel kadastraal zijn gekend en dat ze dus eveneens vaak een belasting op de tweede verblijven moesten betalen aan de lokale overheid. Ook zijn ze een belasting voor huisvuil en riolering verschuldigd aan de gemeentekas, ondanks het feit dat er in dit concreet geval zelfs geen riolering is. Toch wordt hen dit alles gevraagd, precies omdat ze er zijn gekend wegens hun verblijf.

Nu blijkt verder dat de gemeente consequent deze inventaris heeft opgemaakt, dat honderden – sommigen gewagen zelfs van duizenden – eigenaars van weekendhuisjes hun regularisatiedossier hebben ingediend. Aan de hand van deze concrete mij bekende gevallen kan ik vaststellen dat er blijkbaar nooit een regularisatie heeft plaatsgevonden. Men moet zich even in die mensen inleven en daarbij bedenken dat ze daarover nooit van iemand een opmerking hebben gekregen en nooit zijn vervolgd. Het was nochtans de taak van de ambtenaren van Stedenbouw om terzake de vervolging of opsporing te verrichten. Dat blijkt niet onmiddellijk te zijn gebeurd. Al te lang hebben deze diensten zitten afwachten tot men klacht indiende. U zal begrijpen dat dit enige angst heeft veroorzaakt bij die mensen.

Nu blijkt dat bij de gemeentelijke administraties, twintig jaar na de fusies en het samenvoegen van de diensten Ruimtelijke Ordening, hiervan al evenmin iets kon worden teruggevonden. Het enige bewijs dat men heeft, is een kopie van die toenmalige aanvraag. Bij mijn speurtocht vernam ik bovendien dat ook in 1980 reeds een omzendbrief werd uitgevaardigd door de toenmalige staatsse-

Van der Poorten

cretaris, met betrekking tot de regularisatie van de weekendverblijven gelegen in een goedgekeurde zone. Sommige gemeentebesturen zouden deze omzendbrief hebben uitgevoerd, andere niet.

De vraag rijst in welke mate deze mensen schuld kunnen hebben aan wat ze in die tijd niet noodzakelijk in overtreding, zij het zonder vergunning, hebben opgetrokken. Ik verklaar me nader. In het ene geval dat ik onder ogen kreeg, gaat het over de oprichting van een weekendverblijf in 1964. De wet houdende de stedenbouw dateert van 1962. Op basis daarvan was men eigenlijk in overtreding. De plannen, in uitvoering van de wet, dateren echter van 1965. Louter stedenbouwkundig bekeken kan men na 1962 geen regularisatie meer bekomen. Op het terrein mocht men tot 1965 zowat overal bouwen.

Ik wil hier niet pleiten voor amnestie, maar is het in die context toch niet mogelijk om een regularisatie te overwegen? Men kan toch rekening houden met het feit dat deze mensen een aanvraag hebben ingediend waarna geen daad werd gesteld ter afronding van die aanvraag. Daar knelt namelijk het schoentje: deze mensen vrezen vandaag immers voor een klacht tegen hen, waarna ze dan niet meer zouden kunnen regulariseren.

U weet dat we vandaag leven in een soort van verklikkersmentaliteit op het vlak van ruimtelijke ordening: heel vaak doen mensen elkaar de duivel aan door een klacht in te dienen. Ik wil begrip opbrengen voor het feit dat de minister geen voorstander is van een regularisatieprocedure op zich als veralgemeende maatregel. Maar gezien het feit dat deze mensen destijds een aanvraag hebben ingediend en daarvan nog het bewijs kunnen voorleggen, moet men voor hun probleem in het kader van een gedifferentieerd beleid enigszins begrip kunnen opbrengen.

Dan kom ik tot mijn vragen. Welk gevolg werd aan deze aanvragen tot regularisatie, zoals aangegeven in dit bericht van september 1974, gegeven door het hoofdbestuur Stedenbouw en Ruimtelijke Ordening van het toenmalig ministerie van Openbare Werken? Op dit ogenblik was dit immers reeds gewestmaterie. Kan men daar nog ergens iets van terugvinden? Werden die inventarissen van de gemeenten toen daadwerkelijk geregistreerd? Kunnen we daar nog inzage in krijgen? Kunnen die mensen daarvoor nog ergens terecht? Zo ja, bij welke instantie? Gezien de fusieproblematiek en de samensmelting van diensten hebben heel veel

provinciale buitendiensten van stedenbouw immers tal van dossiers geliquideerd. Ook in vele gemeenten was dat het geval. Anderzijds besef ik ook dat de eigen gewestelijke dienst van het hoofdbestuur vaak is verhuisd. Waarschijnlijk is ook toen heel wat verdwenen.

Heeft de in 1974 geboden regularisatiemogelijkheid op bepaalde plaatsen daadwerkelijk geleid tot regularisaties? Kan men daarvan nog vergunningen terugvinden? Werden er wel daadwerkelijk vergunningen verleend? Werden de gemeenten ooit in de ene of andere zin geïnformeerd over wat er met hun inventaris is gebeurd? Werd door middel van een vergunningsakte, een weigering of een brief bevestigd dat de mogelijkheid tot regularisatie niet bestond?

Daar men blijkbaar niet over veel inlichtingen terzake beschikt, vraag ik me af of het bewijs van de regularisatie-aanvraag aan de hand van ter beschikking gehouden kopieën vandaag nog kan gelden als een soort bewijsvoering op basis waarvan men nogmaals een regularisatie-aanvraag kan indienen. Of omgekeerd: kan het ontbreken van enig antwoord als een stilzwijgende vergunning worden beschouwd, daar er wellicht toch ook ernstige vermoedens bestaan van enige nalatigheid vanwege de overheidsdiensten zelf? Wil de minister in dat laatste geval voorzien in een hernieuwde regularisatiemogelijkheid, binnen een beperkte periode? Dit zou een soort overgangsmaatregel kunnen zijn tussen een periode in een ver verleden die we inderdaad willen afsluiten, en een handhavingsbeleid, dat door dergelijke acties toch enigszins als ongeloofwaardig en onmenselijk wordt aanvoeld, zeker voor die mensen die toen te goeder trouw een aanvraag hebben ingediend. Deze mensen zijn immers kadastraal gekend en moeten vaak gemeentebelastingen betalen.

Kan uit de vermelding op het uittreksel van de kadastrale legger niet worden afgeleid dat er op een bepaald ogenblik een administratieve daad werd gesteld, die tot de vermelding in de kadastrale legger heeft geleid? Persoonlijk acht ik het nuttig na te gaan in welke mate de overheid terzake eveneens niet enige schuld treft, in die zin dat ze enigszins nalatig is geweest met de verwerking van de gegevens, met het niet-afhandelen van een regularisatie-aanvraag. Als men een vergunning aanvraagt en deze procedure wordt opgestart, dan moet die immers toch een vervolg krijgen, ofwel in de vorm van een vergunning, ofwel in de vorm van een weigering.

Van der Poorten

Volgens mijn bronnen blijkt dat terzake geen daad werd gesteld. Derhalve vraag ik me af of aan de hand hiervan geen nalatigheid kan worden vastgesteld. Wat als men enige nalatigheid vanwege het hoofdbestuur of het gemeentebestuur kan vaststellen? Bestaat dan voor de aanvrager een kans en voor de overheid het risico dat een schadeloosstelling kan worden gevorderd voor het in hoofde van de aanvrager in stand houden van een gereguleerd weekendverblijf waarvoor hij nooit een vergunning verkreeg?

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer Herman Lauwers : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal het probleem enigszins proberen open te trekken binnen het bestek van vijf minuten. Het Bureau oordeelde dat mijn interpellatieverzoek moest worden gekoppeld aan dat van de heer Van der Poorten. Nochtans zou mijn interpellatie veel ruimer zijn geweest dan de zijne.

De voorzitter : De heer Lachaert verkeerde in dezelfde omstandigheid. Het Uitgebreid Bureau heeft besloten dit verzoek onontvankelijk te verklaren als afzonderlijke interpellatie, en het toe te voegen aan de interpellatie van de heer Van der Poorten. We zijn verplicht de beslissingen van het Bureau toe te passen.

De heer Herman Lauwers : Het was niet mijn bedoeling iets anders te beweren. Ik wil de minister enkel een aantal vragen stellen waarover het Bureau oordeelde dat hij ze niet op voorhand moest krijgen. Het risico is dan wel dat men geen antwoord krijgt, maar dat ligt aan het Bureau.

Ik wil de situatie opentrekken. De interpellatie van de heer Van der Poorten illustreert natuurlijk wel het geheel. Sinds zijn ambtsaanvaarding voert minister Baldewijns duidelijk een rechtlijnig en strikt handhavingsbeleid. Deze trendbreuk hebben we altijd gesteund en we zullen die blijven steunen. Het was voorspelbaar dat dit beleid protest zou uitlokken. Sommige mensen voelen zich verongelijkt, omdat de wet nu wel wordt toegepast, terwijl dat in het verleden niet of minder het geval was. Ik vind het wel merkwaardig dat er op dit ogenblik in de media en bij het publiek meer solidariteit aanwezig is voor de veroordeelden dan voor een correct handhavingsbeleid. We moeten dan ook eens nagaan hoe we de situatie beter kunnen opvangen.

De interpellatie van de heer Van der Poorten illustreert onder meer dat er in het verleden een aantal regularisaties werden georganiseerd of in het vooruitzicht gesteld. Men verwachtte dat dit zou blijven duren. Anderzijds wordt er enkel een vonnis geveld als er een klacht wordt ingediend. Aangezien dat niet systematisch gebeurt, is er sprake van willekeur. Daarbij komt nog het probleem van de permanente bewoning van weekendverblijven en campings en van de uitvoering van vonnissen tot afbraak, zelfs als die niets met weekendverblijven te maken hebben.

Mijnheer de minister, ik wil u een aantal vragen stellen. Het is mijn bedoeling om het draagvlak voor het handhavingsbeleid zo breed mogelijk te maken. Destijds zei u dat er gedurende een drietal jaar zou worden overlegd met onder meer het Nationaal Comité voor de Weekendverblijven. U wilde op die manier nagaan wat men in een aantal modelgemeenten kon doen. Hoe ver is dat overleg gevorderd? Kan het niet worden versneld? Het probleem lijkt me immers dringend. U hebt dat trouwens bijna aan den lijve ondervonden. Hetzelfde geldt voor het overleg met de groep voor de Groene Woonzones Vlaanderen. Hoe ver staat het met dat overleg, en kan het niet worden versneld?

Mijnheer de minister, is het mogelijk dat u de beslissingen van de rechtbanken nu uitvoert, en weekendverblijven laat afbreken, en dat er in de toekomst na onderhandelingen met die groepen een andere oplossing ontstaat? Is dat denkbaar? Zo iets heeft immers belangrijke gevolgen.

Mijnheer de minister, ik veronderstel dat u niet zult antwoorden op de volgende vraag, maar u kunt misschien toezeggen om dat schriftelijk te doen. Het federaal ministerie van Justitie en uw diensten hebben afgesproken dat de gemachtigde ambtenaren een motivering ontvangen als de rechtbank seponereert of niet veroordeelt. Hoeveel vonnissen tot herstel in de oorspronkelijke toestand werden de laatste twee jaar geveld? Hoeveel gevallen werden geseponereerd of leidden niet tot een veroordeling? Ik zou graag de juiste verhouding kennen.

Mijnheer de minister, heeft men binnen het geheel van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen of binnen het kader van deze problematiek een zicht op de manier waarop de markt van de weekendverblijven evolueert? Onder evolueren versta ik onder meer verschuivingen in lokalisatie, bijvoorbeeld van de Noorderkempem naar Limburg. Zijn er toekomstperspectieven voor die markt? Sommigen beweren dat dit een uitstervende markt is.

Lauwers

De vraag naar weekendverblijven zou dalen omwille van een ander vakantie- en weekendgedrag. Verblijven in het buitenland zijn bijvoorbeeld vrij goedkoop geworden. Als men een langetermijnbeleid wil voeren, moet men rekening houden met een aantal factoren in verband met de evolutie van die markt.

– *De heer Leonard Quintelier treedt als voorzitter op.*

Mijnheer de minister, ik vraag me af of gemeenten, naar aanleiding van het gemeentelijk structuurplan en de woonbehoeftenstudie die ze voor hun gemeente moeten maken, overwogen om sommige legale weekendverblijven een statuut van permanente bewoning te geven, bijvoorbeeld in ruil voor woonuitbreidingsgebieden die dan niet worden aangesneden. Ik hoop dat u zo goed mogelijk op mijn vragen zult antwoorden.

De voorzitter : De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert : Ik zal proberen om mij tot vijf minuten te beperken. Er zijn twee problemen : de weekendverblijven en het permanent wonen op recreatieterreinen. De toestand is nog schrijnender sinds de totstandkoming van de wet op de stedenbouw. Door allerlei bestuursdaden creëert de overheid grote verwachtingen bij meestal sociaal zwakkere burgers. Dat is de oorzaak van de huidige problematiek.

Ik zal een aantal voorbeelden geven. Tussen de totstandkoming van de wet op de stedenbouw van 29 maart 1962 en het definitief van kracht worden van de gewestplannen in Vlaanderen in 1977 hebben een heleboel burgers een bouwwerk opgericht in een daartoe feitelijk geëigende zone. Op dat ogenblik waren die zones juridisch niet vastgelegd als een zone van eerste categorie. De gemeenten schreven die bewoners in. Daardoor dachten ze dat zij en hun bouwwerk een officieel statuut kregen. Er waren zelfs specialistengemeenten die een klas-severhoging probeerden te verkrijgen door het aantal inwoners te verhogen. Men nodigde de mensen uit zich daar in te schrijven. De ambtenaar van de gemeente ging bijvoorbeeld naar het OCMW, waar men vervolgens naar de campinguitbater belde met de vraag om de betrokken persoon een woning te geven. Hij werd onmiddellijk doorverwezen naar de burgemeester die deze persoon zonder enig probleem inschreef. In sommige gemeenten worden deze personen in het rijksregister aangeduid met een W.

Voor de burger is de overheid de overheid, ongeacht of het gaat om het OCMW, de gemeente, de provincie, het Vlaams Gewest, de Vlaamse Gemeenschap of de Belgische staat. De overheid heeft verwachtingen gecreëerd die ze achteraf door uw handhavingsbeleid niet heeft kunnen waarmaken. Andere voorbeelden betreffen de aanleg van openbare wegen, openbare verlichting, de inschrijving voor de huisvuilophaling, de betaling van belastingen voor illegale tweede verblijven. De burger schat dit echter helemaal anders in. Daardoor ontstond een rechtspraak die bepaalt dat, wanneer de overheid bij de burger een verwachting creëert waarbij het vertrouwen van de burger wordt verschalkt, het begrip overmacht speelt. In dat geval wordt de burger vrijgesproken, zelfs wanneer het gaat om zaken van bouw misdrijven.

Daarbij zijn twee punten van belang. Het eerste punt betreft het decreet van 3 maart 1993 houdende het statuut van de terreinen voor openluchtrecreatieve verblijven. Dit decreet bepaalt dat men op deze terreinen niet permanent mag wonen. Voor de campinguitbater zou dit betekenen dat zijn uitbatingsvergunning op 12 december 1999 te loorgaat. Volgens de persmededeling van de Vlaamse regering treft deze beslissing 1690 gezinnen. Volgens mijn statistieken gaat het over 5000 gezinnen. Deze gezinnen moeten de campingterreinen verlaten, zo niet verliest de uitbater in 1999 zijn exploitatievergunning. Maar er is een licht in de duisternis : er is een structurele oplossing voor de campingbewoners in de maak. De Vlaamse regering besliste op 10 maart 1998 een werkgroep op te richten. Deze werkgroep moet nagaan hoe dit probleem op korte en op lange termijn kan worden opgelost. Er kan dus eventueel een nieuwe beslissing worden genomen.

De tweede problematiek betreft de illegale weekendverblijven. Ze vormen een probleem voor de wet op de stedenbouw, thans het coördinatiedecreet op de ruimtelijke ordening. We hebben getracht om via twee voorstellen van decreet en ingaand op het besluit van de Vlaamse regering van 20 juli 1997, een technische oplossing aan te bieden. We hebben niet de bedoeling om alles te legaliseren of te regulariseren wat in Vlaanderen eigenlijk niet mag staan, maar we gaan uit van de filosofie een vergunning af te leveren waar het mogelijk is, rekening houdend met de ruimtelijke draagkracht.

Er moeten drie zaken worden aangepast. In eerste instantie moet artikel 2, paragraaf 1, van het decreet van 3 maart 1993 betreffende het statuut voor de terreinen voor openluchtrecreatieve ver-

Lachaert

blijven worden aangepast. Daarbij moet aan de mensen die permanent op kampeerterreinen wonen, de uitdovende vergunning worden verschaft tot op het ogenblik dat ze de inrichting verlaten. We vragen aan sociale huisvestingsmaatschappijen en anderen een inspanning te leveren om die mensen op een andere plaats te huisvesten. Uit statistieken blijkt dat 60 percent van de kampeerbewoners, en vaak ook hun kinderen, enkel een diploma van het lager onderwijs bezitten.

Ten tweede moet ook het decreet op de ruimtelijke ordening worden aangepast. Ik heb daarbij twee constellaties uiteengezet. De eerste hypothese bepaalt dat het perceel is gelegen in een gebied waarin geen door de Vlaamse regering goedgekeurd plan van aanleg bestaat. We stellen de volgende wijziging voor : met moet de mogelijkheid bieden om ook in de uitgesloten gebieden af te wijken van het toepasselijke ontwerp van gewestplan en gewestplan, ter wille van een tijdelijke vergunning die een einde neemt zodra de huidige bewoner er zijn hoofdverblijfplaats niet meer heeft.

Ik heb de noodzakelijke wetswijzigingen opge maakt. Artikel 1 van het besluit van de Vlaamse regering van 20 juli 1994 moet worden aangepast door een aanvulling met een afwijkende alinea. Wat de tijdelijke vergunningen betreft, moet artikel 42, paragraaf 3 van het coördinatiedecreet worden aangevuld.

De tweede hypothese luidt als volgt : voor de gebieden waarin het goed gelegen is, bestaat een door de Vlaamse regering goedgekeurd plan van aanleg of een verkavelingsvergunning. We stellen de volgende wijziging voor : men moet de mogelijkheid bieden om af te wijken van de voorschriften van het weekendverblijfpark dat onder een aparte wetgeving valt die dateert van 1973, en in voorkomend geval, van het toepasselijke ontwerp van gewestplan en gewestplan, ter wille van een tijdelijke vergunning die een einde neemt eenmaal de huidige bewoner zijn hoofdverblijfplaats niet meer heeft. Ook hier zijn de noodzakelijke wetswijzigingen uitgewerkt. Artikel 42, paragraaf 4 en artikel 49 moeten worden aangepast.

Ik wil de minister nog een aantal vragen stellen, voor zover ik het antwoord nog niet ken. Is de minister bereid om het tot heden door hem gevoerde handhavingsbeleid op te schorten in afwachting van de uitwerking van een structurele oplossing voor de illegale weekendverblijven ? Is de minister bereid om samen met de commissie voor Ruimte-

lijke Ordening voor 31 mei een voorstel van oplossing uit te werken, zowel voor de permanente bewoners van kampeerterreinen als voor de illegale weekendverblijven ?

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Ik zal het kort houden. Ik heb niet de euvele moed om deze problematiek in 5 minuten op te lossen.

Het probleem is dat de zaken voortdurend door elkaar lopen. We kampen met het probleem van de illegale weekendverblijven in bos-, groen- en landbouwgebieden. Hier is een totaal andere benadering vereist dan wanneer het gaat over de problematiek van het permanent wonen in zones voor verblijfsrecreatie. Nog een ander probleem is dat van de campings met de illegale inplanting. Deze zaken lopen voortdurend door elkaar.

Het is duidelijk dat we vanuit onze fractie steeds de trendbreuk hebben gesteund. We zijn al jaren vragende partij van een strikt handhavingsbeleid terzake. Ik denk dan ook niet dat het mogelijk is om de hele problematiek op te schorten : we moeten ermee doorgaan.

In zijn interpellatie heeft de heer Van der Poorten een aantal expliciete gevallen van voor 1974 vermeld. Men kan daar een hele juridische problematiek rond weven, maar ergens voelt men toch de roep om regularisatie. Hij noemt het net geen amnestie. Als ik vaststel welke standpunten zijn partij inneemt, vind ik dit zeer diffuus. Enerzijds zegt eresenator van de CVP, Bob Van Rompaey dat alleen amnestie het probleem van de weekendhuisjes oplost. Hij vindt daarbij heel wat steun in zijn eigen partij. Hij spreekt zelfs van een soort van schaduwdecreet dat in CVP-kringen zou circuleren. Anderzijds zegt Paul Staes dat daarvan geen sprake kan zijn en dat de CVP zich als één man schaaft achter minister Baldewijns. Het moet duidelijk zijn of we allemaal het handhavingsbeleid steunen, vooral dan de meerderheidspartijen zoals de CVP. Zolang dat mistig blijft, komen we geen stap verder. De Groenen zijn voor een ecologisch verantwoord beleid, maar erkennen de sociale problemen van sommige aspecten en kunnen zich deels vinden in het voorstel van de heer Lachaert.

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik besef dat de gewesten momenteel worden geconfronteerd met

Huybrechts

de gevolgen van een jarenlang Belgisch wanbeleid op het gebied van ruimtelijke ordening. In vele gevallen werd de – al of niet permanente – bewoning oogluikend toegestaan door de plaatselijke overheid. Een jarenlang gedoogbeleid creëerde een vals gevoel van legitimiteit en gaf de bewoners van de weekendverblijven de indruk dat hun verblijf na een zekere tijd zou worden gewettigd.

Vandaag zien we dat het Vlaams Gewest de recreatiegebieden, de natuurgebieden en de landbouwgebieden opnieuw hun oorspronkelijke bestemming wil geven. Dat botst echter met de belangen van de bewoners van de weekendhuizen. In bepaalde gevallen zouden de opdrachten tot afbraak kunnen passen in de actuele visie op ruimtelijke ordening, maar het is onaanvaardbaar dat de bewoners worden geconfronteerd met menselijke drama's. Vaak ligt een schuldige nalatigheid van de overheid aan de basis ervan.

Mijnheer de minister, overweegt u om de – al of niet permanente – bewoning in weekendzones, waar de gemeente de nodige nutsvoorzieningen heeft aangelegd en lasten en heffingen heeft opgelegd aan de bewoners, te regulariseren ?

Voor de toekomst moet rechtszekerheid worden geschapen door de invoering van een verjaringstermijn. Het kan niet dat die mensen nooit zekerheid krijgen. Overweegt u zo een verjaringstermijn in te voeren, zodat de overheid verplicht wordt binnen een redelijke termijn ofwel de nodige juridische stappen te ondernemen, ofwel bouwvergunningen voor regularisatie af te leveren ?

Overweegt u de mensen financieel te vergoeden, die het slachtoffer zijn geworden van afbraak ? Naar mijn mening zijn zij het slachtoffer van een gedoogbeleid waar ze niet verantwoordelijk voor zijn.

De voorzitter : Minister Baldewijns heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns : Mijnheer de voorzitter, ik dank de verschillende sprekers voor de waardige toon bij de bespreking van dergelijk thema, en voor de gelegenheid die wordt geboden om een stand van zaken te geven na al de tijd die we al aan deze problematiek hebben besteed.

Voor alle duidelijkheid wil ik u wijzen op het volgende : als minister maak ik geen deel uit van het Bureau. Over de werkzaamheden van deze com-

missie en de tijd die we aan dergelijk debat besteden kan ik me niet uitspreken.

Vooraf zou ik nog enkele bedenkingen willen maken. In heel wat uiteenzettingen schuilt een schuldvraag : wie is verantwoordelijk voor wat zich in het verleden heeft afgespeeld ? Verwacht hierop van mij geen antwoord : ik laat dit over aan ieders persoonlijk oordeel. Er zijn misschien dingen in het verleden misgelopen, maar ik zal daar geen commentaar op geven.

Ik betreur dat in dit debat de problematiek van het handhavingsbeleid wordt verengd tot één – weliswaar belangrijk – aspect ervan. Ik dacht dat we in deze commissie een vrij grote eenstemmigheid hadden bereikt tijdens de vorige debatten. Ik stel echter vast dat er nu enkel nog sprake is van de weekendverblijven, de campingbewoners en dies meer.

Ik heb in het verleden in deze commissie al vaker de bedenking gemaakt dat dergelijke aangelegenheden een sociale ondertoon kunnen hebben. Ik ben me daar terdege van bewust. Indien er zich sociale problemen voordoen moet men de intellectuele eerlijkheid hebben om te erkennen dat echte sociale problemen niet met maatregelen van ruimtelijke ordening kunnen worden opgelost. We moeten er een sociale remedie voor zoeken, bijvoorbeeld in het kader van de sociale huisvestingspolitiek en dergelijke.

Mijnheer de voorzitter, ik weet niet hoe ik moet beginnen met op de vele vragen te antwoorden. Om niet verloren te lopen tussen details, wil ik eerst een algemeen kader schetsen. De problematiek zoals hij hier vandaag werd aangekaart, omvat twee aspecten. De heer Malcorps heeft terecht gezegd dat een en ander wel eens door elkaar loopt en dat men, gewild of ongewild, verwarring creëert.

Het ene aspect is dat van de permanente bewoning op campings. De Vlaamse regering heeft op 10 maart beslist dat er niet permanent kan worden gewoond in zones voor recreatief verblijf en dat een interdisciplinaire werkgroep wordt opgericht waarin alle betrokken administraties zijn vertegenwoordigd. Deze werkgroep zal tijdelijk dienen als overlegorgaan voor sociale noodsituaties en zal daarvoor op korte termijn, samen met de betrokken partijen, een mogelijke oplossing voorstellen. Deze werkgroep zal ook voorstellen uitwerken om de problematiek van wonen in caravans in recreatiezones af te bouwen en duurzame oplossingen uit te werken voor de huidige permanente bewoners.

Baldewijns

Verder besliste de Vlaamse regering dat de permanente bewoning op campings niet meer mag toemen en moet worden afgebouwd voor eind 1999, tenzij een nieuwe beslissing wordt genomen op basis van een door de technische werkgroep gunstig geadviseerd saneringsplan.

Het voorzitterschap voor de interdisciplinaire werkgroep wordt waargenomen door de afdeling woonbeleid van de administratie van Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumenten, en ressorteert bijgevolg onder de bevoegdheid van de minister van Huisvesting. Het campingdecreet behoort tot de bevoegdheid van de minister die verantwoordelijk is voor het toerisme. Ikzelf zal mijn verantwoordelijkheid op het gebied van ruimtelijke ordening niet ontlopen en heb aan de eigen administratie gevraagd afgevaardigden voor de interdisciplinaire werkgroep aan te wijzen.

Ik ga niet verder in op de problematiek van de campings en zal mij verder beperken tot de problematiek van de weekendverblijven. Die is tweeledig. In de eerste plaats zijn er de illegale weekendhuizen, gebouwd of verbouwd zonder vergunning. Ze bevinden zich meestal in een zone waar de bouw van een weekendverblijf niet is toegestaan volgens het gewestplan of het gemeentelijk plan van aanleg.

Daarnaast is er het probleem van de permanente bewoning in weekendverblijven. Het gaat dan om weekendverblijven die meestal legaal met een bouwvergunning werden opgetrokken in een zone voor verblijfsrecreatie. Het is echter duidelijk dat deze zones werden bestemd en ingericht voor recreatief gebruik en niet voor een permanente bewoning.

Voor beide problemen bestaat er een vereniging die de belangen van de eigenaars of gebruikers van de verblijven behartigt. Met beide verenigingen, het Nationaal Comité voor Weekendverblijven en Groene Woonzones Vlaanderen, werd in 1996 een intentieverklaring opgesteld. Die verklaring hield een engagement in om binnen een termijn van drie jaar naar oplossingen te zoeken.

Deze intentieverklaring beklemtoont de wil om een definitieve oplossing te vinden. Er staat echter ook duidelijk in vermeld dat de prioriteitennota inzake de beteugeling van bouw misdrijven tijdens deze legislatuur verder wordt gehanteerd om de continuïteit van het beleid te bewaren. Deze prioriteitennota bepaalt dat vooral wordt opgetreden

tegen bouw misdrijven in natuur-, bos-, park-, valleien en overstromingsgebieden en de stroken met erf dienstbaarheden langs waterlopen en lijninfrastructuur.

Het is duidelijk dat er voor de problematiek niet één oplossing bestaat die overal geldig kan zijn. Deze redenering hebben bepaalde collega's vandaag ook al opgebouwd. Daarom zal worden uitgegaan van een gedifferentieerde benadering met een verschillende aanpak voor de verschillende categorieën weekendverblijven in de verschillende gemeenten, waarvoor hier werd gepleit. In navolging van de ondertekening van de intentieverklaringen, werd een aantal knelpuntgemeenten geselecteerd. Het gaat om Begijnendijk, Brecht, De Haan, Essen, Hechtel-Eksel, Herselt, Merksplas, Retie, Schilde, Stekene, Vorselaar, Wachtebeke, Wingene, Wuustwezel, Zedelgem, Zemst en Zutendaal.

Toen de lijst met de knelpuntgemeenten bekend werd gemaakt, werd aan de geselecteerden gevraagd of ze mee wilden zoeken naar een geschikte oplossing voor de problematiek. Om tot een oplossing te kunnen komen is een duidelijk inzicht in de bestaande situatie onontbeerlijk. Daarna werd gewerkt aan een inventaris van de problemen in de verschillende gemeenten. Op basis van deze gegevens kunnen dan mogelijke oplossingen worden geformuleerd en onderzocht op hun haalbaarheid.

Men vraagt naar de opvolging. Begin dit jaar werden de geselecteerde gemeenten op de hoogte gebracht van de stand van zaken van de verdere werkwijze en de vooropgezette timing. Daarnaast werd hen gevraagd om schriftelijk te bevestigen of ze nog steeds willen meewerken en tegen wanneer ze de gevraagde inventaris vermoedelijk zouden hebben afgerond. Op dit moment hebben Zedelgem en Zemst hun inventaris aan de administratie bezorgd. Begijnendijk, Brecht, Hechtel-Eksel, Merksplas, Schilde, Stekene en Wuustwezel hebben laten weten dat ze de gevraagde inventaris zullen opstellen. Voor de gemeenten die het eerst de inventaris aan de administratie hebben bezorgd, worden ook eerst voorstellen geformuleerd. Ik denk dat men deze logica niet ter discussie kan stellen.

Uiteindelijk is het de bedoeling om met alle betrokkenen samen te zoeken naar geschikte oplossingen. In de knelpuntgemeenten die een inventaris hebben bezorgd, wordt het ambtshalve uitvoeren van vonnissen en arresten gedurende drie maanden opgeschort. Het is de bedoeling om

Baldewijns

gedurende die termijn ruimtelijke, planologische en dus duurzame voorstellen voor het grondgebied van die gemeenten te formuleren en ze met de gemeenten te bespreken. In alle andere gevallen blijft het handhavingsbeleid van kracht.

Mijnheer de voorzitter, ik hoop dat ik met deze inleiding al een antwoord heb gegeven op heel wat vragen van de collega's, maar dat ik ook overduidelijk heb aangetoond dat er een vaste wil aanwezig is om oplossingen te zoeken. Binnen mijn bevoegdheid van Ruimtelijke Ordening heb ik zeker het initiatief genomen voor wat de weekendverblijven betreft. De thematiek van de campings komt overmorgen in een andere commissie ter sprake. Ik verwijs hiervoor naar de interdisciplinaire werkgroep die ook voortgang zal maken in de discussie en de voorbereiding van een oplossing.

Mijnheer de voorzitter, ik zal ingaan op de zeer punctuele vragen die de heer Van der Poorten heeft gesteld. Hij vroeg welk gevolg werd gegeven aan deze aanvragen door de administratie van het toenmalig ministerie van Openbare Werken, hoofdbestuur van de Stedenbouw en de Ruimtelijke Ordening. Aan de oproep van 9 september 1974 van de toenmalige staatssecretaris voor Streekeconomie, Ruimtelijke Ordening en Huisvesting werd gevolg gegeven door ongeveer 20.000 eigenaars van een zonder bouwvergunning opgericht weekendverblijf. Het onderzoek van de ingezamelde gegevens mondde uit in de redactie van de omzendbrief nummer 18/10 van 20 januari 1978, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 1 maart 1978, pagina 2230 en volgende.

Deze omzendbrief bood de mogelijkheid voor de weekendverblijven die deel uitmaken van een groep en volgens het gewestplan gelegen zijn in een zone voor verblijfsrecreatie, om aan de hand van een BPA of een verkavelingsplan de stedenbouwkundige ordening nader te bepalen. Op basis van het goedgekeurde BPA of van de goedgekeurde verkaveling, konden vervolgens de vereiste bouwvergunningen worden verleend.

Op de vraag of de gemeenten de opgestelde inventarissen hebben geregistreerd, moet ik het antwoord schuldig blijven, mijnheer Van der Poorten. U moet zich hiervoor wenden tot de gemeentelijke overheden. De opgevraagde documenten werden achteraf wel gebundeld en overgeheveld naar de provinciale afdelingen van de AROHM.

Op uw derde vraag kan ik antwoorden dat binnen het kader van de globale aanpak in de omzendbrief van 20 januari 1978, voor een aantal weekendverblijven die deel uitmaken van een groep en gelegen volgens het gewestplan in een zone voor verblijfsrecreatie, de vereiste bouwvergunning werd verleend. Het precieze aantal is moeilijk op te sporen.

De aangifte door de eigenaars van de zonder vergunning opgerichte weekendverblijven doet geen enkel recht ontstaan op wat we zouden kunnen noemen een stilzwijgende bouwvergunning, want die is er niet geweest. Dit is een belangrijk gegeven. De bewoordingen van de oproep van 9 september 1974 laten hierover geen twijfel bestaan. Ik lees ze nog eens voor: 'Bij middel van deze documenten zal een inventaris worden opgemaakt op grond waarvan zal worden nagegaan welke weekendverblijven kunnen worden geregistreerd.'

De omzendbrief van 20 januari 1978 opteerde binnen bepaalde randvoorwaarden voor een globale aanpak en niet voor de regularisatie van individuele dossiers. Er is ook vandaag gesproken over fiscale regelgeving en andere randverschijnselen terzake. De fiscale regelgeving maakt geen onderscheid tussen legale en illegale constructies, en bijgevolg is de belasting op beiden van toepassing. Uit het louter feit dat de verschuldigde belastingen werden betaald, kan de legaliteit van een weekendverblijf niet worden afgeleid. Dit geldt trouwens ook voor een ander bouwwerk. Het ontbreken van een bouwvergunning wordt trouwens niet rechtgezet door het bezit van machtiging die krachtens een andere wetgeving werd verkregen.

De aansprakelijkheid en een mogelijke schadeloosstelling, waarover uw laatste en belangrijke vraag gaat, veronderstellen dat de overheid door een wederrechtelijke bestuurshandeling inbreuk pleegt op de subjectieve rechten van de burger. Zoals reeds vermeld, doet de oproep van 9 september 1974 en de daaruit voortvloeiende omzendbrief van 20 januari 1978 geen rechten ontstaan in hoofde van de overtreders. Bijgevolg kan er dan ook geen sprake zijn van eventuele schadevergoeding.

Ik heb op heel wat vragen van de heer Lauwers en op bezorgdheden van de heer Malcorps reeds een antwoord gegeven. Hiermee heb ik ook op een gedeelte van de uiteenzetting van de heer Huybrechts geantwoord.

Het lijkt me belangrijk bepaalde zaken extra te belichten. De heer Lauwers vroeg hoe men de zaak in de toekomst zal aanpakken. Ik meen dat dit belangrijk is voor ons allen. Ik val misschien in her-

Baldewijns

haling, maar toch is wat ik nu ga zeggen belangrijk. Zodra de knelpuntengemeenten hun inventaris hebben bezorgd aan de administratie wordt gedurende drie maanden het ambtshalve uitvoeren van een in kracht van gewijsde gegeven vonnis of arrest opgeschort. In deze periode moeten de administraties voorstellen formuleren voor de betrokken gemeenten.

Deze voorstellen worden besproken met de gemeenten. De bevoegde overheid doet binnen deze termijn een uitspraak over het al dan niet opstarten van een procedure tot wijziging van een plan van aanleg. Bij de goedkeuring van het ontwerpplan, gewestplan of BPA door de bevoegde overheid wordt voor de duur van de procedure tot en met de definitieve vaststelling in ministeriële beslissing van het gemeentelijk plan, het van ambtswege optreden tegen bouw misdrijven in de desbetreffende zone opgeschort.

De heer Herman Lauwers : Mijnheer de minister, ik heb goed begrepen wat u zei. Is drie maanden niet bijzonder kort om dit alles te realiseren ?

Minister Eddy Baldewijns : Misschien wel, maar het is ook een aansporing voor de gemeenten, opdat ze snel zouden meewerken en we snel met oplossingen kunnen komen. In de huidige omstandigheden ben ik in de eerste plaats vragende partij om snelle oplossingen te realiseren. Dat kunt u wel begrijpen.

Mijnheer Lauwers, wat het handhavingsbeleid en de terzake door u gevraagde cijfers betreft, moet ik u het volgende zeggen. Daar men in het geheel van het handhavingsbeleid geen onderscheid maakt tussen de verschillende types van bouwwerk of overtreding is het onmogelijk om correcte cijfers te geven. Nochtans kan men, zeker als men dit begrip in de meest brede zin interpreteert, stellen dat de weekendverblijven minder dan een tiende van de ambtshalve uitgevoerde vonnissen uitmaken.

Wat de concrete situatie betreft, wil ik nogmaals bevestigen dat voor de gemeente Zemst door de administratie een voorstel wordt uitgewerkt. Dit voorstel is vrijwel afgerond, zodat we ook daar de nodige schikkingen kunnen treffen. Het betekent eveneens dat, om het probleem van de permanente bewoning op te vangen, er wel degelijk een speciale zone met een bijzonder stedenbouwkundig voorschrift moet worden ontwikkeld. Ik kan daar nog geen eendoordeel over geven, maar ook dit leeft in

onze geesten. Duurzame oplossingen lijken me immers verkieslijk, zeker voor de mensen zelf.

De voorzitter : Mijnheer de minister, de heer Lauwers stelde ook nog de interessante vraag welke mogelijkheden een gemeente heeft bij het opmaken van haar structuurplan, in verband met een eventuele zonewijziging of -wisseling.

Minister Eddy Baldewijns : Eerst en vooral wil ik het volgende zeggen. We hebben hier vaak over gediscussieerd in deze commissie naar aanleiding van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Het gemeentelijk structuurplan legt op zich geen bestemmingen vast. Dat zal steeds moeten gebeuren via BPA's of gewestplannen. Het spreekt dus vanzelf dat men dit in het algemene kader moet bekijken : als men voorstellen doet, moet men ook voorstellen doen ter compensatie. Dat wil ik beklemtonen. We gaan hier geen kaalslag organiseren, in welke zin dan ook.

Mijnheer de voorzitter, ik wil afsluiten met een enigszins hoopgevende noot : de concrete vertaling van het eerste dossier laat me toe enig optimisme te koesteren.

De voorzitter : De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert : Mijnheer de voorzitter, wat de technische antwoorden betreft zijn er, zoals ik reeds zei, twee hypothesen. Binnen de eerste hypothese bestaan twee mogelijkheden. De eerste mogelijkheid geeft een technische oplossing, waarop ik niet dieper zal ingaan.

De tweede mogelijkheid heeft eveneens een technische oplossing, waarbij wel het probleem van het groengebied rijst. De tweede hypothese grijpt terug naar datgene waarover de heer Lauwers het had en bevat ook de technische oplossing. Ik zal u daar zo dadelijk een kopie van geven. Het is allemaal dus technisch perfect mogelijk, op voorwaarde dat de draagkracht wordt gerespecteerd. U kunt de oefening maken. Het gaat in essentie over de groengebieden. Men gaat naar een spanningsveld in de groengebieden, waar men dus ook een differentiatie kan doorvoeren. Wat de ene differentiatie betreft, kan bijvoorbeeld een uitdovend beleid worden doorgevoerd. Dat is perfect mogelijk, als men de politieke wil heeft om dat te doen.

Een andere opmerking, die ik daarnet was vergeten maar die opgenomen werd in mijn toelichting bij het besluit van de Vlaamse regering, is de volgende. Het lijkt me noodzakelijk dat aan alle steden en gemeenten de opdracht wordt gegeven –

Lachaert

de zoveelste, dan – tot het opmaken van een inventaris van die inrichting, met de exacte weergave van het volume en het gabarriet. Daar moet zeer dringend mee worden begonnen. Die steden en gemeenten zullen dan wel natuurlijk een compensatie verwachten op financieel vlak.

Verder moet contact worden opgenomen met de federale minister van Binnenlandse Zaken, daar diens koninklijk besluit van 13 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister moet worden aangepast. Zo niet dreigt men een nieuwe carrousel van illegale verblijven op gang te brengen.

Dit is dus technisch op te lossen. Het is mogelijk om rekening te houden met de draagkracht en de grondbestemming van de gebieden, maar dit alles moet samengaan in één geheel en ook federaal moet er iets gebeuren. Anders krijgt men een oplossing voor vandaag en nieuwe problemen voor morgen. Nochtans weet ik dat minister Vande Lanotte zijn koninklijk besluit niet meer toepast, zeker niet aan zee.

De voorzitter : De heer Van der Poorten heeft het woord.

De heer Mark Van der Poorten : Mijnheer de minister, ik vreesde aanvankelijk dat ik, door het iets breder bekijken van de problematiek door de heren Lauwers en Lachaert, die het vaak hadden over campingbewoning en permanente bewoning, niet onmiddellijk een antwoord zou krijgen op mijn specifieke vragen over weekendverblijven. Ik dank de minister dat hij in het laatste deel van zijn antwoord heel specifiek is ingegaan op deze vragen.

Ik wist ook van tevoren dat de aanvraag op zich geen recht kan doen ontstaan, maar in elk geval heeft dit een bepaalde illusie gewekt. In het me bekende geval werden weekendverblijven aan een meerwaarde doorverkocht, en daarom ontstaat er ongeloof bij de burger, die dit niet kan begrijpen van zijn overheid.

Mijnheer Malcorps, in het begin van mijn interpellatie heb ik zeer duidelijk gezegd dat er terzake een soort dualiteit blijft bestaan. Ik heb dus geen mist gespuid. Ik heb in het begin duidelijk gezegd dat ik dit probleem opnieuw wou aankaarten, omdat het een tijdje was geleden sinds het onder de aandacht werd gebracht. U pleit er steeds voor dat de meerderheid niet slaafs moet volgen, dat

men in een moderne debatcultuur van mening moet kunnen verschillen. Welnu, u hebt daar een voorbeeld van gekregen. Dat betekent echter niet dat ik het handhavingsbeleid van de minister niet wens te verdedigen. Integendeel, ik vind dat er inderdaad een handhavingsbeleid moet worden gevoerd, maar dat betekent niet dat men niet mag wijzen op de gevoelens die leven bij de betrokkenen. Wat de CVP betreft is daar niets mistigs aan, tenzij jullie dergelijke mist willen spuien.

Ik wil de aandacht van de minister erop vestigen dat er volgens mij terzake een zekere vorm van ongelijkheid ontstaat. Er zijn gevallen waar nog geen vaststelling is gebeurd en gevallen waar dat wel het geval is, gevallen waar nog geen rechterlijke uitspraak werd gedaan en gevallen waar dat wel al gebeurde. Het gelijkheidsbeginsel dreigt wat dat betreft te worden geschonden.

Op het vlak van de ruimtelijke ordening moeten we zeer zorgvuldig te werk gaan. Er ontstaat inderdaad een soort van verklikkersmentaliteit. Dit maakt een goed nabuurschap zeer moeilijk. Aan dit probleem moeten we zeker de nodige aandacht schenken.

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mijnheer de minister, ik wil nog even dieper ingaan op het aspect van de verjaringstermijn. Indien een proces-verbaal van een overtreding wordt opgesteld, is het toch niet meer dan normaal dat dit PV binnen een redelijke termijn al dan niet wordt omgezet in een veroordeling ? Het heeft geen enkele zin dat een PV na tientallen jaren nog in een vonnis uitmondt.

Ik citeer uit artikel 6.1 van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens : 'Bij het vaststellen van zijn burgerlijke rechten en verplichtingen, of bij het bepalen van de gegrondheid van een tegen hem ingestelde strafvordering, heeft eenieder het recht op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak, binnen een redelijke termijn, door een onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie welke door de wet is ingesteld.' Mijns inziens moet er dus altijd een verjaringstermijn zijn.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de minister, in een aantal gemeenten hebt u projecten opgezet waarmee u wilt zoeken naar een duurzame oplossing voor de problematiek van de illegale weekendverblijven. In dat verband heb ik de volgende

Sannen

vraag : zou zo een duurzame oplossing al dan niet de vorm van een uitdovingsregeling kunnen aannemen ? Ik hoop immers dat u een onderscheid maakt tussen illegale weekendverblijven die zich bevinden in een zone voor verblijfsrecreatie en illegale weekendverblijven die zich bevinden in bos-, natuur- of landbouwgebied.

Wordt er al dan niet gedacht aan een duurzame regeling waarbij ook die laatste weekendverblijven op termijn een vorm van regularisatie krijgen ? Indien dat het geval is, komt het gelijkheidsbeginsel natuurlijk wel in gevaar. Bepaalde gemeenten hebben in het verleden immers wél een consequent beleid proberen te voeren. Op die manier ontstaat dus het gevaar dat de nalatige gemeenten een onterecht voordeel krijgen voor de regularisatie van gebouwen die zich duidelijk in een zone bevinden waar ze niet thuishoren.

De voorzitter : Minister Baldewijns heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns : Mijnheer Sannen, we hebben al heel wat juridische studies laten verrichten over het zogenaamde uitdovend gebruiksrecht. We moeten daar zeer omzichtig mee omspringen. Waar mogelijk moeten we in de eerste plaats zeker zoeken naar echt planologische oplossingen. Uiteraard moeten we er ons van bewust zijn dat we elk apart dossier niet op deze manier kunnen oplossen. We moeten ons ook houden aan de grote regels van het Ruimtelijk Structuurplan.

Zo kom ik tot wat de heer Lachaert daarnet ook al heeft gezegd. Men moet steeds alles afwegen aan de ruimtelijke draagkracht van een bepaalde omgeving. Dus zelfs met alle mogelijke regelgevingen krijgen we uiteindelijk altijd een discussie over het afwegen van de ruimtelijke draagkracht ter plaatse. Net daarom willen we voor de verschillende gemeenten zo gedifferentieerd mogelijk optreden. Op die manier kunnen we met kennis van zaken voor een specifiek probleem een specifieke oplossing proberen te vinden.

Mijnheer Huybrechts, ik heb al een aantal zaken gezegd over verjaring en uitdoving. Ik wil u wel het volgende zeggen. Mijn opdracht bestaat erin oplossingen te zoeken op het vlak van ruimtelijke ordening. Ik waag me niet aan commentaar op – of suggesties voor – de werking van een justitieel apparaat. Dat is mijn opdracht niet.

Mijnheer Van der Poorten, de basisbedenking die u op het einde hebt gemaakt, heb ik zelf ook al dikwijls gemaakt. Ik kan u echter geruststellen. Het is zeker niet de bedoeling om vanuit de administratie een soort van opsporingsbrigade uit te sturen. We moeten dan natuurlijk wel aanvaarden dat we nu en dan worden geconfronteerd met occasionele problemen.

Mijnheer Lachaert, op uw opmerking wil ik antwoorden dat alles wat te maken heeft met federale bevoegdheden uiteraard moet worden behandeld op federaal niveau.

De voorzitter : De heer Van der Poorten heeft het woord.

De heer Mark Van der Poorten : Mijnheer de minister, ik begrijp dat u een planologische oplossing wilt zoeken. De heer Sannen heeft wel de terechte opmerking gemaakt dat daarbij ook de gemeenten worden betrokken. Sommige gemeenten zijn in het verleden inderdaad minder strikt geweest dan andere. Zou het daarom niet wenselijk zijn dat we toch ook nog de mogelijkheid van het uitdovend gebruiksrecht blijven onderzoeken ? Mijns inziens is dit in het kader van een gedifferentieerd beleid zeker ook zinvol. In dat verband zou ik graag de inlichtingen van uw administratie ter beschikking krijgen.

De voorzitter : Minister Baldewijns heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns : Mijnheer Van der Poorten, de gemeenten worden al vele jaren geconfronteerd met deze problematiek. Ze zullen dus zeker bereid zijn mee te werken. Ik zal niet verder ingaan op de andere elementen die ter discussie werden gebracht. Dat zou ons nu te ver leiden.

Zoals ik in het begin van mijn antwoord heb gezegd, gaat het hier om een specifiek onderdeel van het handhavingsbeleid. In het kader hiervan wil ik u allen vragen ook nog eens na te denken over de precedentwaarde van bepaalde wegen die we kunnen bewandelen.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Lachaert werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

Voorzitter

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Carl Decaluwé tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de consultatie van de pachters bij de aanbieding of uitbreiding van nieuwe buslijnen in het kader van de mobiliteitsconvenants, in relatie tot de organisatie van het openbaar busvervoer in Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Decaluwé tot de heer Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de consultatie van de pachters bij de aanbieding of uitbreiding van nieuwe buslijnen in het kader van de mobiliteitsconvenants, in relatie tot de organisatie van het openbaar busvervoer in Vlaanderen.

De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, meer dan een jaar geleden hebben we in deze commissie al uitvoerig gepraat over de problematiek van de pachtovereenkomsten bij De Lijn. Er werden in de tussenliggende periode ook tal van mondelinge vragen gesteld. Deze commissie heeft ook meermaals gevraagd naar een kostprijsvergelijking tussen de lijnen die worden gereden door de pachters en de lijnen die worden gereden door De Lijn zelf.

In een brief van 28 januari 1997 aan de voorzitter van dit parlement zegt het Rekenhof dat een dergelijke kostprijsvergelijking zonder problemen kan worden uitgevoerd, op voorwaarde dat de daarvoor noodzakelijke gegevens door de VVM worden verstrekt. Uit diezelfde brief blijkt nu dat de VVM tegen eind 1997 zou beschikken over een geïnformatiseerd kostenbeheersysteem, dat de nodige cijfers zou kunnen genereren voor het uitvoeren van zo een kostprijsvergelijking.

Volgens artikel 8 van de beheersovereenkomst met De Lijn moet voor de uitbating van nieuwe lijnen de markt worden geconsulteerd. In dat artikel

wordt er een onderscheid gemaakt tussen lopende en nieuwe contracten.

In de lopende contracten wordt er in bijkomende exploitatiepakketten voorzien met het oog op het afsluiten van mobiliteitsconvenants met steden en gemeenten. De nodige budgettaire ruimte werd daarvoor vrijgemaakt. Indien De Lijn door een exploitant wordt geëxploiteerd en het niet gaat om een uitbreiding van het aantal in te zetten voertuigen of personeelsleden, kunnen ze in het contract worden verwerkt. In het andere geval moet er een toetsing aan de markt gebeuren, met een eventuele overgang naar een nieuw geïntegreerd contract. Een nieuwe exploitatievorm wordt toegekend aan de maatschappij. Zoniet wordt de markt geraadpleegd.

Voor de nieuwe contracten waarbij de maatschappij een beroep doet op exploitanten voor de exploitatie van lijnen van geregeld vervoer bij het opstarten van nieuwe uitbatingen en na het afsluiten van nieuwe mobiliteitsconvenants, wordt bepaald dat de maatschappij de markt raadpleegt en de contracten toewijst overeenkomstig de reglementering op de overheidscontracten.

Sinds de nieuwe beheersovereenkomst van kracht werd, werden talrijke mobiliteitsconvenants afgesloten. Dat leidde ertoe dat bestaande lijnen werden uitgebreid en nieuwe lijnen gepland. Een ander gevolg is dat er meer bussen en ook nieuwe bussen moeten worden ingeschakeld.

Bij een nadere lezing van de mobiliteitsconvenants en vooral van bijakte 9, zien we dat in artikel 2, 3 en 5 uitdrukkelijk wordt verwezen naar deze problematiek. In artikel 3 staat bijvoorbeeld dat de subsidie van het gewest aan de Vlaamse Vervoermaatschappij wordt vastgesteld volgens het verschil tussen de geactualiseerde kostprijs van de oorspronkelijke exploitatie en de kostprijs van de nieuwe exploitatie. Dat betekent dat we die lijnen correct moeten berekenen. Artikel 5 van bijakte 9 verplicht de Vlaamse Vervoermaatschappij de aard van de ingezette voertuigen in overeenstemming te brengen met de vereisten van het betrokken bedieningsgebied, en de nodige investeringsmiddelen voor rollend materieel uit te trekken binnen de door het gewest beschikbaar gestelde investeringsruimte.

Mijnheer de minister, er is een duidelijk knelpunt. Soms wordt een mobiliteitsconvenant afgesloten – in het ene geval al vlotter dan in het andere – terwijl er geen bestelling van bussen volgt. De procedure zou hangende zijn, maar alles duurt lang. In

Decaluwé

de afgesloten mobiliteitsconvenant staat echter uitdrukkelijk dat het openbaar busvervoer moet worden uitgebreid, en dat er nieuwe bussen moeten worden ingeschakeld. Dat gebeurt in de praktijk dus niet zo vlot.

De in de mobiliteitsconvenants vastgelegde uitbreidingen moeten gebeuren op basis van marktconsultaties. Het element van de kostprijsvergelijking kan daarbij belangrijke gevolgen hebben voor de organisatie van het openbaar busvervoer in Vlaanderen.

De kwaliteit van het openbaar vervoer speelt een steeds belangrijkere rol. Enkele weken geleden waren we met onze commissie in Kopenhagen. De verschillende instanties hebben de organisatie van het openbaar vervoer uitvoerig toegelicht. We hebben vernomen dat het systeem van pachtovereenkomsten werkt. We kunnen dus op een aantal vlakken iets van hen leren.

Mijnheer de minister, ik heb vier concrete vragen over de mobiliteitsconvenants, de pachtovereenkomsten en het lopende aspect van het openbaar vervoer. Kunt u de kostprijsvergelijking, de voorlopige resultaten en de conclusies die hieruit kunnen worden getrokken, toelichten, rekening houdend met de brief van het Rekenhof aan de voorzitter van het Vlaams Parlement? Tijdens hoorzittingen werd ook al enkele malen gevraagd naar concreet cijfermateriaal.

De raad van bestuur van De Lijn heeft beslist om de pachtcontracten op te zeggen. Wat zijn de uitvoeringsmodaliteiten? Welke modaliteiten zijn al in voorbereiding? Wanneer treden ze in werking? Mijn laatste mondelinge vraag hierover dateert van 25 februari 1997. De lastenboeken zouden in voorbereiding zijn. Wat is de stand van zaken? Dat is niet onbelangrijk om inzicht te krijgen in de thematiek die ik naar voren heb gebracht.

Ook de sociale clausule is belangrijk. In mijn mondelinge vraag heb ik er een sterk pleidooi voor gehouden om in de mate van het mogelijke het bestaande personeel over te nemen. In Kopenhagen consulteert men regelmatig de markt. Wanneer de bestaande exploitant het niet haalt, worden de chauffeurs en het personeel overgenomen zodat zij niet het slachtoffer worden.

Mijnheer de minister, u zei dat de sociale clausules worden onderzocht en dat u werd geconfronteerd met het negatieve aspect van de Inspectie van

Financiën. Ik heb ondertussen vernomen dat de toepassing van dergelijke clausules ook in Nederland mogelijk is. Mijnheer de minister, wat is de stand van zaken van deze sociale clausules? Ik dring er namens mijn fractie sterk op aan dat die clausules ook hier worden toegepast.

Tot slot wil ik vragen of u kunt bevestigen dat in de nieuwe mobiliteitsconvenants de markt effectief wordt geraadpleegd. Ik hoor immers diverse geruchten. Zo ja, over welke grootorde van bussen gaat het dan in Vlaanderen? In Kortrijk zijn een aantal bestellingen in de maak. Het stadsbestuur sluit de mobiliteitsconvenants af, maar dit betekent nog niet dat de bussen er effectief komen. Kan in afwachting en op korte termijn niet met pachters worden gewerkt om het openbaar vervoer zo snel mogelijk te operationaliseren?

De voorzitter : Minister Baldewijns heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns : Deze interpellatie geeft ons de kans om na een jaar een stand van zaken op te maken van de discussiepunten die we in deze commissie hebben aangehaald naar aanleiding van de globale begrotings- of beleidsdebatten.

Op uw eerste vraag kan ik bevestigend antwoorden dat het de bedoeling blijft van de Vlaamse Vervoermaatschappij om een gestructureerde kostprijsvergelijking te maken op basis van uniforme gegevens die worden geleverd door de verschillende subadministraties. Eén van de belangrijkste subadministraties is op 1 januari 1998 gestart, namelijk de puntering van de gepresteerde uren en de betaling van de loontrekkenden. Een andere subadministratie, de magazijnverbruiken, zal in 1998 geleidelijk worden ingevoerd. De subadministratie voor de betaling van de wedden, het beheer van de ontvangsten en de abonnementen is reeds geruime tijd in dienst. De valabele gegevens van deze en andere subadministraties worden opgenomen in een datawarehouse dat de gegevens via een geïnformatiseerd systeem behandelt. De nodige middelen, personeel, hard- en software zijn momenteel ter beschikking zodat met de opbouw van dit datawarehouse wordt gestart.

De vernieuwing van de contracten met de partners moet volgens de nieuwe Europese regelgeving effectief gebeuren door marktraadpleging. Tijdens de zitting van 17 december 1997 besliste de raad van bestuur van de Vlaamse Vervoermaatschappij zijn principieel akkoord te verlenen aan het voorstel om de toekenning van diensten aan exploitanten te laten gebeuren op basis van de onderhande-

Baldewijns

lingsprocedure met publicatie van een kwalificatiestelsel, uitvoeringsmodaliteiten en planningen.

Ik zal ze hier, rekening houdend met de timing, opsommen. Het kwalificatiestelsel bepaalt de eisen en de beoordelingscriteria waaraan de geïnteresseerden moeten voldoen om te worden opgenomen als kandidaat. Het beschrijft tevens de modaliteiten op basis waarvan voor een welbepaalde opdracht de keuze tussen de kandidaten zal gebeuren. Hierin wordt voorzien voor eind 1998.

Zodra dit kwalificatiestelsel is goedgekeurd, kan de bekendmaking onmiddellijk volgen. Dan volgen uiteraard het onderzoek en de controle van de ingezonden kandidaturen, de kwalificatie, de aanleg van een zogenaamde lijst der gegadigden en het inlichten van de niet-geselecteerden. Tijdens dezelfde periode wordt het lastenkohier opgesteld. Naast de algemene bepalingen worden daarin ook de kwaliteitseisen beschreven van de welbepaalde opdrachten per lijn of samenvoeging ervan.

Het uitschrijven van offerteaanvragen aan minstens drie objectief geselecteerde kandidaten, zal gebeuren naargelang de opdracht. We verwachten dat dit ongeveer twee maanden in beslag zal nemen. Vervolgens worden de ingewonnen prijs-offertes ontleed, en start de eerste onderhandelingsronde met de kandidaten. Ook daarvoor trekt De Lijn ongeveer zes maanden uit. We moeten uiteraard rekening houden met de timing die wordt opgelegd door de wet op de overheidsopdrachten. Een bijgestuurde offerteaanvraag wordt dan overhandigd aan de betrokkenen. Tot slot volgt het afhandelen van een tweede en eventueel definitieve onderhandelingsronde.

Wanneer we alle stappen optellen, dan betekent dit dat de contracten worden toegewezen in de loop van 2000 en 2001. Ik wil echter opmerken dat de voormelde timing betrekking heeft op het vernieuwen van alle contracten. Het sluiten van één of meerdere contracten kan zo nodig veel sneller worden afgehandeld van zodra dit stelsel de instemming heeft gekregen.

Bij het aflopen van een contract met een exploitant zal De Lijn zich houden aan de contractuele bepalingen terzake. Inzake de eventuele sociale gevolgen van de opzegging zal De Lijn in het ontwerp van het nieuwe lastenkohier, de volgende principes opnemen. Zo verbinden de inschrijvers zich ertoe de CAO's te respecteren die van toepassing zijn in de betrokken sector. Wanneer de samenwerking

met een exploitant die belast is met een vervoeropdracht, wordt stopgezet, wordt de overname van zijn personeel en van zijn exploiteerbaar rollend materieel conform CAO 32 gegarandeerd via opname van deze verplichtende bepalingen in het nieuwe lastenkohier. Het is goed dat we dit eens kunnen zeggen, mijnheer Decaluwé, want dat was één van uw belangrijkste bekommernissen in de vorige discussie.

Het spreekt vanzelf dat in de schoot van de nieuwe mobiliteitsconvenant de markt indien mogelijk moet worden geraadpleegd als het gaat om een uitbreiding waarbij geopteerd werd voor de toekenning van de dienstverlening aan een exploitant mits inzet van bijkomend personeel of bijkomend materieel. Rekening houdend met de gemaakte afspraken binnen de raad van bestuur, zal de actuele verhouding tussen de eigen regies en de exploitanten verder worden gerespecteerd. Tot op heden hebben we enkel uitbreidingen op het gebied van kilometers gerealiseerd. In de nabije toekomst dienen zich enkele dossiers aan. Uw vraag was daarom zeer terecht.

Men is bezig met de nodige bestellingen van bussen en trams. Een tijdelijke oplossing met bussen uit de globale reserve laat ons toe om tijdig te starten met de uitvoering van de convenant.

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Mijnheer de minister, uit de brief van het Rekenhof blijkt dat al sinds 1993 wordt gevraagd om iets te doen met die kostenvergelijkende studie. U zegt dat het de bedoeling blijft om dat te doen. Uit diezelfde brief blijkt dat het Rekenhof het mogelijk acht dat het systeem om tot een analytische kostprijsberekening te komen, eind 1997 operationeel zou zijn.

We moeten dit debat dringend aangaan. Onze fractie is van mening dat het geen rol speelt wie het doet. We hebben dat ook vastgesteld in Kopenhagen. Maar als het goedkoper is in eigen regie dan bij de pachters, dan moet de overheid dat stimuleren. Wanneer zullen we het debat daarover in deze commissie voeren ? Dit is fundamenteel voor de toekomst van de organisatie van het openbaar vervoer in Vlaanderen.

Ik ben zeer tevreden met uw antwoord. Alles is nu duidelijk. Na dit nieuws over de sociale clausule zal de rust in de sector terugkeren. U zegt dat voor de mobiliteitsconvenants de bestellingen lopen, en dat intussen een oplossing wordt uitgewerkt met de reserves. Ik vrees dat, gezien het tempo waaraan nu

Decaluwé

mobilitéitsconvenants worden afgesloten, de bestellingen de vraag niet zullen kunnen volgen.

Is de overheid bereid om in die periode een inspanning te leveren om, al was het maar voor drie of zes maanden, een aantal pachters in te schakelen om de mobiliteitsconvenants zo spoedig mogelijk operationeel te maken ? In de middelen daarvoor was voorzien.

De voorzitter : Minister Baldewijns heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns : Mijnheer de voorzitter, we zullen op het gepaste moment een beslissing nemen. De bestellingen lopen, en vooralsnog rijst het probleem van een niet tijdig van start kunnen gaan van de convenants nog niet. Bij een materieel tekort gedurende een beperkte periode moeten we een beroep doen op de centrale reserve. Als deze ontoereikend zou zijn – en dat zal tijdens de eerste maanden niet het geval zijn – moeten we andere mogelijkheden onderzoeken.

Ik heb een volledig antwoord gegeven over het sociale luik. Een aantal programma's van de kostenvergelijking zijn lopende. Over een reeks gegevens kunnen we eventueel al een discussie voeren, maar nog niet over de globale optiek. Voor andere programma's is de software voorhanden, en wordt begonnen met het opstarten. Ik heb nooit gewaagd een bepaalde timing voorop te stellen, maar hoop wel dat we op het einde van dit jaar over voldoende gegevens beschikken voor een overzicht van 1998.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 17.33 uur.*
